

Förbundet Rörelsehindrade

www.forbundetrorelsehindrade.se

INFORMATIONSBLAD - November 2009

Den 16 oktober hade FöR sitt Landsmöte och seminariet: TILLGÄNGLIGHET – EN MÄNSKLIG RÄTTIGHET.

LANDSMÖTET var det 9:e i ordningen under vår korta historia. Vi ska inte trötta er med en massa formalia – som naturligtvis är viktiga frågor på ett Landsmöte – utan koncentrera oss på diskussionen om verksamhetsprogrammet och det beslut den utmynnade i. Och självklart valet av styrelse,

VERKSAMHETSPROGRAMMET omfattar åren 2009 och 2010. FöR har en fast värderingsgrund som allt vi gör utgår från. Det handlar om att vi ska uppnå full delaktighet och jämlikhet. Det handlar om ett demokratiskt samhälle som möjliggör och ger oss de förutsättningar som krävs för att vi ska kunna ha makt över den egna tillvaron och rätt till goda levnadsvillkor i jämlikhet med andra. Det handlar om att alla ska kunna leva och röra sig fritt utan att begränsas av funktionshinder. Den är enkel, självklar och ett måste för ett civiliserat och humant samhälle.

De aktiviteter vi ska satsa på är att föra ut debatten om våra grundvärderingar, att koppla dem till dagsaktuella frågor, att påverka politiker och den allmänna opinionen.

2010 blir ett händelserikt år.

Vi ska kritiskt bevaka Statskontorets utvärdering av arbetet med den nationella handlingsplanen. Det blir en viktig uppgift för oss att följa upp FN konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Av intresse är särskilt frågan om hur övervakningen att konventionen efterlevs kommer att lösas. Men också vilka konsekvenser den får inom olika politikerområden.

En proposition med anledning av LSS-kommitténs slutbetänkande kommer snart att hamna på Riksdagens bord. Rätt till personlig assistans har givit verklighet åt begrepp som valfrihet, självbestämmande och integritet. Försämringar av denna rätt vore ett moraliskt förfall och ett politiskt svek som vi aldrig kan acceptera. Styrelsen fick här i uppgift att överväga möjligheten att anordna ett seminarium om denna fråga

FöRs seminarieverksamheten har visat sig vara ett bra sätt att föra dialog med politiker och med handikapprörelsen. Andra förslag till tema för seminarierna diskuterades. Ett förslag var att vi skulle sätta fokus på vad som händer med de som blir utslagna från försäkringskassan med hänsyn till nya regler för sjukskrivning. Ett seminarium om utslagningen från arbetsmarknaden diskuterades också. Och att vi då särskilt skulle uppmärksamma dem av oss som hänvisas till livslång förtidspension och därmed att hela livet tvingas leva på existensminimum.

I slutet av 2009 lämnar Hans Ytterberg sin rapport med förslag om hur underlåtenhet att vidta åtgärder mot bristande tillgänglighet för personer med funktionshinder ska kunna regleras som en form av diskriminering. Den rapporten blir viktig att reagera på.

En ansökan till Arvsfonden diskuterades. Vi vill skapa en tankesmedja som synliggör villkoren för människor med funktionsnedsättningar utifrån ett medborgarskapsperspektiv. Ett viktigt syfte med en tankesmedja är att den samhällspolitiska debatten som bland annat förs i media idag saknar reell anknytning till villkoren för människor med funktionsnedsättningar. Debatter inom forumet ska kompensera denna brist genom att ge ett brett spektra av ämnen som rör villkoren för oss som lever med funktionsnedsättningar.

Frågan om Info-bladets utformning diskuterades. Enighet rådde om att info-bladet är viktigt men att informationen skulle vara kortfattad och komma oftare än hittills.

För att lyckas med allt detta måste vi involvera och engagera våra medlemmar bättre än tidigare.

Detta är FöRs styrelse som fick Landsmötets förtroende

Ordförande:

Lars Hagström, Lund - Omval 2 år

Ledamöter:

Vilhelm Ekensteen, Lund

Britt Jakobsson, Umeå

Suzanne Elmqvist, Stockholm – Nyval 2 år

Karin Westlund, Stockholm – Omval 2 år

Lars Lundström, Sätilla – Omval 2 år

Roland Håkansson, Stockholm – Nyval 2 år

Inga Leffler Gelotte som var ledamot i den gamla styrelse avled den 3 januari 2009.

Wenche Wilumsen lämnade uppdraget som styrelseledamot.

Referat från Förbundet Rörelsehindrades seminarium, TILLGÄNGLIGHET – EN MÄNSKLIG RÄTTIGHET, den 16 oktober 2009.

Hans Ytterberg var särskilt inbjuden till seminariet. I september 2008 fick han i uppdrag av Integrations- och jämställdhetsdepartementet att lämna förslag om hur underlåtenhet att vidta åtgärder mot bristande tillgänglighet för personer med funktionshinder skulle kunna regleras som en form av diskriminering.

Bakgrunden till uppdraget var att Regeringen i propositionen "Ett starkare skydd mot diskriminering" inte tagit med bristande tillgänglighet som grund för diskriminering. Detta gjorde man i strid både mot Diskrimineringskommitténs förslag och mot en enig handikapprörelses sedan längre framförda krav. Som svar på kritiken att bristande tillgänglighet inte omfattas av regeringens förslag uttalade integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni att *"Tillgänglighet är viktigt - det handlar om mänskliga rättigheter och allas möjligheter till delaktighet. Kvarvarande frågor som rör tillgänglighet måste därför klargöras så att vi kan gå vidare med frågan"* En utredning tillsattes med Hans Ytterberg som utredare. Innan årsskiftet förväntas utredningen vara klar.

Inbjudna politiker som kunde medverka var Maria Lundqvist-Brömster (FP), Lars Granberg (S) och Elina Linna (V). Tillsammans var vi cirka 20 personer som mött upp på seminariet.

Det blev ett intressant och givande seminarium. Detta tycker jag att man kan säga trots att Hans Ytterberg var förhindrad att delge oss sina förslag innan han överlämnat rapporten till sin uppdragsgivare Integrations- och jämställdhetsdepartementet. Jag och flera med mig drog nog ändå

slutsatsen att hans förslag kommer att utmynna i ett ställningstagande att det är möjligt att i den lag om diskriminering som gäller sedan den 1 januari 2009 ta in bristande tillgänglighet som grund för diskriminering. Vi får avvakta och se. Och behålla kampberedskapen.

Vad fick vi då veta?

Om bristande tillgänglighet införs i diskrimineringslagen som grund för diskriminering så kommer det att gälla de diskrimineringsförbud som finns upptagna i lagen. Det betyder t ex att en otillgänglig gatumiljö inte täcks av lagen.

Bland de i lagen upptagna diskrimineringsförbuden är tillgång till varor, tjänster och bostäder av avgörande stor betydelse när det gäller tillgänglighet. Det är här som diskussionen om skälighetsbedömning och kostnader kommer in. Och det är också här som de bromsade krafterna tror sig finna argument mot ett lagförslag.

Hans Ytterberg framhöll att någon form av skälighetsbedömning måste finnas i en kommande lagstiftning. Med skälighetsbedömning menas att en åtgärd kan bedömas vara oproportionerligt dyr eller inte anses rimlig att kräva sett till vad som förväntas uppnås med den. Han såg inte att det egentligen fanns några juridiska svårigheter att i lag hantera sådana bedömningar.

I uppdraget ingår också att titta på kostnadseffekter och behovet av ekonomiskt stöd till framför allt mindre näringsidkare. Han har här låtit göra en nationalekonomisk utredning som ska ingå i rapporten. Den utredningen kommer fram till att vinster och kostnader för samhället sett i ekonomiska termer troligen går jämt ut. Därmed undanröjs argument som tidigare satt käppar i hjulet att en lagstiftning mot bristande tillgänglighet skulle komma att bli för dyr. Hans Y var tveksam till att ekonomiskt stöd skulle utgå. Hans slående argument var här att det skulle kännas märkligt att utbetala ersättning för att inte diskriminera någon. Det trodde han skulle kunna innebära att ett förbud mot bristande tillgänglighet förlorade i legitimitet jämfört med övriga förbud i lagen.

Ett problem som han uppehöll sig vid och som han menade att inte Diskrimineringskommittén lämnat någon lösning på var den lösning som kan uppstå om fastighetsägaren vägrar t ex en affärsinnehavare att vidtaga tillgänglighetsåtgärder som krävs. Han kommer här att lämna förslag som löser upp denna knut och som omöjliggör för ägare till olika fastigheter att smita från sitt ansvar.

För att uppnå ett tillgängligt samhälle krävs ett aktivt förhållningssätt från en massa olika aktörer. Krav på aktiva åtgärder finns bara inom arbetslivet och utbildningsväsendet i den nya diskrimineringslagen. Det ingår inte heller i Hans Ytterbergs uppdrag att utreda behovet av aktiva åtgärder inom tillgänglighetsområdet, vilket han tyckte var en brist. Utredningen om aktiva åtgärder inom diskrimineringsområdet kommer vid årsskiftet att lämna ett slutbetänkande kanske kommer att behandla den frågan.

Inbjudna politiker uttalade sig positivt för att ett förbud mot bristande tillgänglighet införs i diskrimineringslagen. Man var medvetna om att nu råder skarpt läge och att frågan redan nu allt för länge dragits i långbänk.

Lund 2009-10-29

FÖRs styrelse, gm
Lars Hagström, ordförande